

शुरुवात गर्नुहोस्

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Howard
Delafield
INTERNATIONAL

Scaling lives. Improving health.
Transforming futures.

NEPAL CRS COMPANY
नेपाल सि आर एस कम्पनी

निर्देशनहरू

चरण १

यस चरणमा, तपाईंले कुरा गरिरहेको व्यक्ति वा साथीको बारेमा थाहा पाउनुहोस ।

प्रत्येक पानामा क्रमबद्धरूपमा छलफल गर्नुहोस ।

किशोरकिशोरी र सेवा प्रदायक दुवैले प्रत्येक प्रश्नको जवाफ दिनुपर्छ, प्रत्येकको लागि १ देखि २ मिनेट मात्र समय लगाउनुहोस ।

प्रतिबद्धता

इमानदार र खुला संवादको प्रतिबद्धताको रूपमा प्रत्येक सहभागीले यसलाई अन्य सहभागीको अगाडि ठूलो स्वरमा पढ्नुपर्छ ।

म खुला, इमानदार र सम्मानजनक संवादको लागि प्रतिबद्ध छु ।

म तपाईंलाई ध्यानपूर्वक सुन्ने बाचा गर्छु । तपाईंले मलाई भनेका कुरा म गोप्य राख्नेछु र त्यसको गोपनियता कायम गर्नेछु ।

म तपाईंलाई पूर्ण रूपमा बुझ्न र आदर गर्न कुनै पुर्वाग्रह राख्ने छैन ।

दुबै सहभागीहरूले यो एकअर्कालाई ठूलो स्वरमा भन्नु पर्छ ।

तपाईंले कुरा गरिरहनु भएको व्यक्ति वा साथीलाई चिन्नुहोस्

आफ्नो बाल्यकालको बारेमा केहि
भन्नुहोस् ।

तपाईंलाई कस्ता प्रकारका चीजहरू गर्न
रमाइलो लाग्छ ?

दुवै सहभागीले जवाफ दिनुपर्छ ।

तपाईंले कुरा गरिरहनु भएको व्यक्ति वा साथीलाई चिन्नुहोस्

तपाईंलाई आफ्नो बारेमा सबैभन्दा बढी
के मन पर्छ ?

दुवै सहभागीले जवाफ दिनुपर्छ ।

लक्ष्यहरू

तपाईंले आगामी दुई वर्षमा हासिल गर्न चाहनु भएका दुईवटा लक्ष्यहरू बताउनुहोस् ।

तपाईंलाई ती लक्ष्यहरू प्राप्त गर्नबाट के कारणहरूले र कसले रोक्न सक्छ ?
(यदि केही छ भने)

दुवै सहभागीले जवाफ दिनुपर्छ ।

एउटा प्रश्न...

तपाईंको जीवनमा तपाईंलाई कसले प्रेरित
गर्छ वा गरेको छ र किन ?

दुवै सहभागीले जवाफ दिनुपर्छ ।

प्राथमिकता

विवाह गर्नु कति महत्वपूर्ण छ ?

किन ?

दुवै सहभागीले जवाफ दिनुपर्छ ।

सम्बन्धहरू

के घरपरिवारमा महिला र पुरुषका लागि
छुट्टाछुट्टै भूमिका हुनुपर्छ ?

हुनुपर्छ, किन ? हुनुपर्दैन किन ?

दुवै सहभागीले जवाफ दिनुपर्छ ।

सम्बन्धहरू

तपाईंलाई माया गर्ने पार्टनरले तपाईंलाई
माया गर्छ, भनेर कसरी देखाउनुपर्छ वा
देखाउँछ ?

दुवै सहभागीले जवाफ दिनुपर्छ ।

सम्बन्धहरू

विवाह र सन्तान जन्माउने सम्बन्धमा तपाईंको व्यक्तिगत धारणाहरू के के छन् ?
विवाह गर्ने ठीक वा उचित उमेर कति हो ?
पहिलो बच्चा जन्माउने उचित उमेर कति हो?

के यो किशोर र किशोरीहरूको लागि फरक छ ? किन ?

दुवै सहभागीले जवाफ दिनुपर्छ ।

यौन र गर्भावस्था

किन एउटी किशोरी यौन सम्बन्धको लागि तयार हुनुअघि नै गर्भ रहन्छ कि भन्ने चिन्तामा पर्न सकिन्छन ?

यो किशोरहरूको लागि पनि उस्तै हुन सक्छ कि फरक होला ?

दुवै सहभागीले जवाफ दिनुपर्छ ।

सहमति

के तपाईंको विचारमा किशोरीका लागि यौन सम्बन्धलाई “हुन्न” भन्नु असुरक्षित वा खतरनाक हुन सक्छ ?

यदि हुन्छ भने, कुन अवस्थामा ?

दुवै सहभागीले जवाफ दिनुपर्छ ।
किशोरकिशोरीले पहिले जवाफ दिनुपर्छ ।

धर्म

तपाईंको व्यक्तिगत सम्बन्धमा धर्मले
कसरि असर पार्छ ?

परिवार नियोजन सम्बन्धि धारणमा धर्मले
कसरि असर पार्छ ?

दुवै सहभागीले जवाफ दिनुपर्छ ।

सम्बन्धहरु

यौवन अवस्था, सम्बन्ध र परिवार योजना जस्ता विषयहरुमा तपाईंसँग पहिलो पटक कसले कुरा गर्नुभयो ?

उहाँहरुको सल्लाह कस्तो लाग्यो ?

दुवै सहभागीले जवाफ दिनुपर्छ ।

पत्ता लगाउनुहोस्

निर्देशनहरू

चरण २

यस चरणमा, कृपया प्रत्येक प्रश्न तलको वाक्य पढ्नुहोस्, जसले तपाईंलाई कसले जवाफ दिनुपर्छ, भनेर बताउँछ ।

प्रत्येक पानामा क्रमबद्धरूपमा छलफल गर्नुहोस् ।

प्रत्येक प्रश्नको लागि २-३ मिनेट समय लगाउनुहोस् ।

तपाईंको उत्कृष्ट अनुभव

तपाईंले हालसम्म पाएको सबैभन्दा राम्रो स्वास्थ्य सेवाको अनुभव के थियो? कुन कुराले अनुभव राम्रो बनायो ?

तपाईंको सबैभन्दा खराब अनुभव

दुवै सहभागीले जवाफ दिनुपर्छ ।

तपाईंको खराब अनुभव

तपाईंले हालसम्म पाएको सबैभन्दा खराब स्वास्थ्य सेवाको अनुभव के थियो ?

तपाईंलाई कस्तो लाग्यो ?

दुवै सहभागीले जवाफ दिनुपर्छ ।

परिवार र साथीहरू

परिवार योजनाको बारेमा तपाईंको परिवारका सदस्यहरू के सोच्नुहुन्छ ?
परिवार योजनाको बारेमा तपाईंका साथीहरू के सोच्नुहुन्छ ?

तपाईं उहाँहरूसंग सहमत हुनुहुन्छ ?

दुवै सहभागीले जवाफ दिनुपर्छ ।

परिवार योजना

किशोरकिशोरीहरूले परिवार
योजनाका विधिहरू (जस्तै
कण्डम, खाने चक्की, इम्पलान्ट
आदि) कहिले प्रयोग गर्न
सक्छन्?

के किशोरकिशोरीहरूलाई परिवार योजना
साधनहरू प्रयोग गर्न अरूको अनुमति
चाहिन्छ? आफ्नो जवाफ व्याख्या गर्नुहोस् ।

दुवै सहभागीले जवाफ दिनुपर्छ ।

स्वास्थ्यसेवा सम्बन्धी निर्णयहरू

यदि तपाईं स्वास्थ्य संस्थामा जाने निर्णय गर्नुहुन्छ भने, तपाईंको निर्णयमा तपाईंको परिवार/पति/पत्नीको “भनाई वा निर्णय” को कस्तो प्रभाव रहन्छ ?

दुवै सहभागीले जवाफ दिनुपर्छ ।

जानकारी खोज्दै

यदि तपाईंसँग परिवार योजनाको बारेमा
प्रश्नहरू छन् भने, तपाईं कसलाई
सोध्नुहुन्छ वा तपाईं पहिले कहाँ
जान्नुहुन्छ ?
किन ?

युवाले मात्रै जवाफ दिनुपर्छ ।

स्वास्थ्य सेवा प्रदायकको लक्ष्यहरू

एक स्वास्थ्य सेवा प्रदायकले उत्कृष्ट सेवा प्रदान गर्न, सेवाग्राहीहरूले सेवा लिने क्रममा, उसको भूमिका र/वा जिम्मेवारीहरू के के हुन सक्छन् ?

दुवै सहभागीले जवाफ दिनुपर्छ ।

आदर्श भेट

स्वास्थ्य संस्थामा किशोरकिशोरी को एक
आदर्श भेटको बारेमा वर्णन गर्नुहोस् ।

दुवै सहभागीले जवाफ दिनुपर्छ ।

परिवार योजना

परिवार नियोजन सेवा लिएपछि
सेवाग्राहीले स्वास्थ्य सस्था छोडदा कस्तो
महसुस गर्नुपछि ?

दुवै सहभागीले जवाफ दिनुपछि ।

किशोरकिशोरी मैत्री सेवाहरू

जब तपाईं किशोरकिशोरी हुनुहुन्थ्यो,
के तपाईंले स्वास्थ्य संस्था वा
औषधि पसलमा जान सहज महसुस
गर्नुभएको थियो ?

किन सहज वा असहज महसुस गर्नु
भयो ?

सेवा प्रदायकले मात्र जवाफ दिनुपर्छ ।

किशोरकिशोरीहरुलाई सेवा प्रदान गर्ने

के किशोरकिशोरीहरुलाई दिइने
परिवार योजनाका सेवाहरु अन्य
ग्राहकहरुलाई दिइएका सेवाहरु
भन्दा फरक छन् ?

छन् भने किन छैनन् ? भने किन छैनन् ?

दुवै सहभागीले जवाफ दिनुपर्छ ।

तपाईंको स्वास्थ्य सेवा अनुभव

स्वास्थ्य सेवा लिने क्रममा सेवा प्रदायकले तपाईंलाई कुन कुरा सोधे हुन्थ्यो र कुन कुरा नसोधे हुन्थ्यो जस्तो लाग्छ ?

किन ?

किशोरकिशोरीले मात्रै जवाफ दिनुपर्छ ।

किशोरकिशोरी मैत्री स्वास्थ्य सेवाहरू

“ किशोरकिशोरी मैत्री स्वास्थ्य
सेवाहरू” लाई परिभाषित गर्ने तीन
शब्द वा तत्वहरू भन्नुहोस् ।

दुवै सहभागीले जवाफ दिनुपर्छ ।

जोडिनुहोस्

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Howard
Delafield
INTERNATIONAL

NEPAL CRS COMPANY
नेपाल सि आर एस कम्पनी

निर्देशनहरू

चरण ३

यस चरणमा, प्रत्येक प्रश्नमा तलको वाक्य पढ्नुहोस्, जसले तपाईंलाई कसले जवाफ दिनुपर्छ भनेर बताउँछ । प्रति प्रश्नमा ४ वा ५ मिनेट लगाउनुहोस् ।

प्रत्येक पानामा दिईएको परिदृश्य क्रमबद्धरूपमा छलफल गर्नुहोस् ।

दुबै सहभागीहरूले उल्लेख गरिएको अवस्था सुन्नुहोस् र प्रश्नहरूको जवाफ दिनुहोस् ।

परिदृश्य

१८ वर्षीया आशा २ वर्षदेखि अशोक संग प्रेम सम्बन्धमा छिन् । उनीहरुले भर्खरै यौनसम्पर्क गर्न थालेका छन् र कण्डम प्रयोग गर्न थालेका छन्, तर आशा विभिन्न विधिहरू प्रयोग गर्न रुचाउँछिन् । आशा र उनको प्रेमी स्वास्थ्य संस्थामा जान्छन् तर सेवा प्रदायकले उनीहरूलाई कुनै जानकारी वा सेवा दिनु अघि उनीहरूले आफ्नो आमा वुवा वा अभिभावक सँगै आउन आवश्यक छ भन्छन् ।

भेट अघि, भेटको समयमा र भेट पछि आशा र उनको प्रेमीलाई कस्तो महसुस हुन सक्छ ?

यहाँ “गलत” के भयो ?

सेवा प्रदायकलाई के फरक गर्ने अवसर थियो ?

दुवै सहभागीले जवाफ दिनुपर्छ ।

परिदृश्य

१९ वर्षीया मिना परिवार योजनाका सेवाहरूबारे जान्न स्वास्थ्य संस्थामा जान्छिन् । पालो कुरी रहदाँ, उनले एक स्वास्थ्य सेवा प्रदायकले परामर्श कोठामा एउटी युवतीलाई कराउँदै हप्काउँदै गरेको सुनिन्, “यो केटीले यस उमेरमा परिवार योजनाका विधिहरू प्रयोग गर्नको लागि आएकाले यो केटी पक्कै पनि बिग्रेकी केटी हुनुपर्दछ” । मीनाले स्वास्थ्य संस्था छोड्ने निर्णय गर्छिन् ।

यो सुनी रहँदा र स्वास्थ्य संस्था छोडे पछि मीनालाई कस्तो महसुस भयो ?
मिनाको लागि अब के हुन सक्छ जस्तो लाग्छ ?
के फरक हुन सक्थ्यो ?

दुवै सहभागीले जवाफ दिनुपर्छ

परिदृश्य

१७ वर्षीया कान्छी श्रवण शक्ति विहिन किशोरी हुन । उनी स्थानीय स्वास्थ्य संस्थामा जान्छिन् । उनको महिनावारीमा समस्या रहेको छ र छिमेकीसँग यौनसम्पर्क राख्दा उनको महिनावारीमा असर परेको छ कि छैन भन्ने जिज्ञासा छ । कान्छी एकलै स्वास्थ्य संस्थामा गएकी थिइन् किनभने उनलाई आफ्नो परिवारले आफू यौनसम्पर्कमा रहेको थाहा पाउलान् की भन्ने डर छ । यस स्वास्थ्य संस्थाका सेवा प्रदायकहरूलाई सांकेतिक भाषामा संवाद गर्न आउदैन ।

यस भेटमा कान्छीलाई के कुराले एकलो वा असहज महसुस हुन सक्छ ?
सेवा प्रदायकहरूले अहिले र भविष्यमा मद्दत गर्न के गर्न सक्छन् ?

दुवै सहभागीले जवाफ दिनुपर्छ ।

परिदृश्य

भखरै विवाह गरेकी १८ वर्षीया रिना डिपो इन्जेक्सन (तीन महिने सुई) का लागि स्थानीय क्लिनिकमा गइन् । उनको वार्डको महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयं सेविकाले उनलाई सहयोग गर्छिन् र उनीसँगै जान्छिन् । उनीहरूले अर्को नयाँ सेवा प्रदायकलाई भेट्छन्, जसले महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविकासँग सीधै तलको प्रश्न सम्बन्धीत कुरा गर्छन्: “के रिनाले परिवार योजनाको विधिहरू प्रयोग गरिरहेकी छिन् ? पहिलो सन्तान हुनुअघि नै ? महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविका मुस्कुराउँछिन्, लज्जित हुन्छिन्, र केहि बोल्दिनन् ।

रिना र महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकालाई त्यस समयमा र पछि कस्तो महसुस भयो होला ?

के फरक हुन सक्थ्यो ?

अर्को पटक सेवा प्रदायकले फरक तरिकाले सेवा दिन के गर्न सक्छन् ?

दुवै सहभागीले जवाफ दिनुपर्छ ।

परिदृश्य

२२ वर्षीया संगीताले आफ्नो श्रीमान् विदेश गएपछि गर्भ रहन नदिन र महिनावारी नियमित गर्न गर्भनिरोधक चक्की प्रयोग गरिरहेकी छिन् । यद्यपि, उनलाई हरेक दिन चक्कीहरु एकै समय लिनु पर्ने भएकाले सम्भक्त गाह्रो हुन्छ । उनी अन्य विधिहरु बारे पनि उत्सुक छिन् । उनी स्वास्थ्य संस्थामा जान्छिन्, र उनलाई सेवा प्रदान गर्ने नर्सले आफ्नी सासूलाई चिनेको बताउँछिन् । यसकुराले उनलाई असहज बनाउँछ ।

संगीताको मनमा के चलिरहेको होला ?

सेवादिदाको समयमा र पछि सेवा प्रदायकले के गर्नुपर्छ ?

दुवै सहभागीले जवाफ दिनुपर्छ ।

परिदृश्य

१९ वर्षीया जास्मिन आफू कतै गर्भवती त भईन भन्ने डरले ब्युँझिइन् । उनी आज स्कूल नगई एकलै क्लिनिक जाने निर्णय गर्छिन् । उनको प्रेमीले उनी क्लिनिक गएको वा गर्भवती भएको थाहा पाए उनीलाई छोडिदिनेछ । उसले यो पनि भन्छ कि परिवार योजनाको विधिहरूले महिलाहरूलाई विश्वासघाती बनाउँछ ।

क्लिनिकमा सेवा प्रदायकले जास्मिनलाई अभिवादन गर्छिन् । उनले जास्मिनलाई पछिल्लो पटक यौनसम्पर्क कहिले गरेको भनी विस्तारै सोधिन्छन् र उनको महिनावारी चक्रको विवरण सहित चेक जाँच गरेपछि उनी गर्भवती नभएको थाहा पाउन मद्दत गर्छिन् । प्रदायकले केही परिवार योजनाका विधिहरूबारे कुरा गर्छिन् र जास्मिनले IUCD प्रयोग गर्ने विचार गर्दै क्लिनिक छोड्ने निर्णय गर्छिन् ।

यो भेट अघि, भेटको समय र पछि जास्मिनलाई कस्तो लाग्यो ?

फरक तरिकाले गर्नु पर्ने केहि छ ? छ भने किन, छैन भने किन ?

दुवै सहभागीले जवाफ दिनुपर्छ ।

परिदृश्य

१७ वर्षीय अलीले पहिलो पटक यौन सम्पर्क गर्ने निर्णय गरेका छन् । उसले आफ्नो छिमेकी जाबिद (जससँग उसको राम्रो सम्बन्ध छ) संग यसबारे सल्लाहको लागि सोध्छन् । जाबिदले उनलाई गाली गरे र अलीका आमाबुवालाई समेत बताईदिए पछि उनीहरुले अलीलाई कडा सजाय दिन्छन् । तैपनी अलीले आफ्नो पहिलो यौनसम्पर्कको चाहाना पुरा गर्छन् र साथीहरुबाट सुन्छन् कि उनले आफ्नो पार्टनरलाई गर्भवती बनाएको हुन सक्छ । उनी सल्लाहको लागि स्वास्थ्य संस्थामा जान्छन् ।

अलीसँग भेट्ने स्वास्थ्य सेवा प्रदायकले के गर्नुपर्छ ?

आज स्वास्थ्य संस्था छोड्दा अलीलाई कस्तो लागेको हुन सक्छ ?

दुवै सहभागीले जवाफ दिनुपर्छ ।

परिदृश्य

तपाईंले वा तपाईंले चिन्ने व्यक्तिले अनुभव गर्नुभएको परिदृश्य (सकारात्मक वा नकारात्मक) बारेमा छलफल गर्नुहोस्, जसमा परिवार योजना सेवाको लागि स्वास्थ्य संस्थामा भेट गर्न जाने व्यक्ति किशोरकिशोरी समावेश छ ।

के कारणले ले यो भेट राम्रो भयो वा भएन ?

यदि यो खराब अनुभव थियो भने, के गर्दा राम्रो बनाउन सकिन्थ्यो ?

किशोरकिशोरीले मात्रै जवाफ दिनुपर्छ ।

अब तपाईंले परिदृश्यहरू
पढ्नुभएको छ र के हुन सक्छ
भन्ने कल्पना गरि सक्नु
भएको छ, अब यसबारे
छलफल गरौं ।

कृपया प्रत्येक प्रश्नहरू क्रमबद्धरूपमा
छलफल गर्नुहोस ।

सिकाइहरू

चरण १, २ र ३ मा तपाईंका
कुराकानीहरू बारे सोचदै,
किशोरकिशोरीको परिवार
योजनाको निर्णयहरूमा प्रभाव
पार्न सक्ने तीन वटा कुराहरू
के के हुन, बताई दिनुहोस् ।

स्वास्थ्य सेवा प्रदायकले मात्र जवाफ दिनुपर्छ ।

समस्याहरु पहिचान गर्दै

आजको कुराकानीलाई विचार गर्दा,
किशोरकिशोरीहरुलाई परिवार योजना सेवा
दिन के कस्ता समस्याहरु हुन सक्छन् ?

स्वास्थ्य सेवा प्रदायकले मात्र जवाफ दिनुपर्छ ।

आवश्यकताहरू सम्बोधन गर्दै

किशोरकिशोरी सेवाग्राहीहरूको
परिवार योजनाका
आवश्यकताहरू बुझ्न वा
सम्बोधन गर्न कुन कुराले गाह्रो
बनाउँछ ?

तिनीहरूलाई कसरी सम्बोधन गर्न सकिन्छ,
र तिनीहरूलाई सम्बोधन गर्न तपाईंको
भूमिका के हुन सक्छ ?

स्वास्थ्य सेवा प्रदायकले मात्र जवाफ दिनुपर्छ ।

विचारहरू

तपाईंको आजको छलफलको
आधारमा, किशोरकिशोरी हरूको
जीवनका कुन कुन पक्षहरू
परिवार योजनाको परामर्शमा
सधैं विचार गरिदैनन्, तर विचार
गरिनुपर्छ ?

स्वास्थ्य सेवा प्रदायकले मात्र जवाफ दिनुपर्छ ।

विचारहरू

तपाईंको आजको अनुभवले तपाईंमा कस्तो
प्रभाव पार्यो ताकी तपाईंले भविष्यमा
किशोरकिशोरीहरूलाई परामर्श दिदा के के
फरक गर्नुहुन्छ ?

स्वास्थ्य सेवा प्रदायकले मात्र जवाफ दिनुपर्छ ।

प्रतिबिम्ब

आज तपाईंको अनुभवबाट एउटा मुख्य
कुन कुरा लैजानुहुन्छ र यो कुरा को संग
छलफल गर्नुहुन्छ ?

दुवै सहभागीले जवाफ दिनुपर्छ ।

प्रतिबिम्ब

तपाईंको Empathways साथिले
एउटा कुन कुरा अवलम्बन गर्ने छन्
भन्ने आशा छ ?

दुवै सहभागीले जवाफ दिनुपर्छ ।

अन्तिम प्रतिबिम्ब

सेवा प्रदायकहरूको लागि
तपाईंले किशोरकिशोरी सेवाग्राहीहरू
प्रति बढ्दो समानुभूतिको साथ तपाईंले
के गर्नुहुनेछ ? प्रतिबद्धता व्यक्त
गर्नुहोस् ।

यी वाक्यहरू पूरा गर्नुहोसः

भोलि देखि, म...
एक महिना भित्र, म...

अड्किनु भयो ? मद्दतको लागि एक
किशोरकिशोरी वा आफ्ना सहकर्मीहरूलाई
सोध्नुहोस् ।

Acknowledgment

The Empathways resource was originally developed with United States Agency for International Development (USAID) support through the Breakthrough ACTION project led by the Johns Hopkins Center for Communication Programs.

Empathways Resources को मूलतः निर्माण संयुक्त राज्य अमेरिकीको अन्तर्राष्ट्रिय विकास एजेन्सी (USAID) को सहयोगमा Breakthrough ACTION परियोजना मार्फत गरिएको थियो, जसको नेतृत्व जोन्स हप्कन्स सेन्टर फर कम्युनिकेशन प्रोग्रामले गरेको थियो।

DISCLAIMER:

This adaptation is made possible by the generous support of the American people through the United States Agency for International Development (USAID). The content of this product is the sole responsibility of USAID ARH and do not necessarily reflect the views of USAID or the United States Government

यो श्रोत समाग्री नेपाल सापेक्ष साभार गर्न USAID मार्फत अमेरिकी जनताको सहयोगमा सम्भव भएको हो। यस सामग्रीको उत्पादन USAID ARH को एकल जम्मेवारी हो र USAID वा संयुक्त राज्य सरकारको वचिारलाई प्रतबिम्बित गर्दैन।

